

27.1.2023

VASTAANOTTAJA
lausuntopalvelu.fi

Asia: VN/21836/2021

Lausunto luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi 2035

Keskeiset huomiot

2. Strategian lähtökohdat

Strategian lähtökohdat on esitelty ja käsitelty luonnoksessa laajasti. Eri näkökulmia, kuten ilmastonmuutos, edellisen strategiakauden heikot tulokset ja kansainväliset luonnon monimuotoisuutta koskevat sopimukset on huomioitu kattavasti. Myös yhdenvertaisuus- ja oikeudenmukaisuusnäkökulmat on käsitelty huolella. Lisäksi pitkään jatkunut metsien ja soiden negatiivinen kehityssuunta on kuvattu tarkasti ja paikkansapitävästi.

3.1 ja 3.2 Päätavoite ja tarkemmat tavoitteet

Strategian tavoitteet ovat hyviä ja kannatettavia sekä suurimmaksi osaksi hyvin määritetty strategiassa.

Strategiassa olisi tärkeää käsitellä myös eläintuotannon kehitystä sekä siinä mukana pysymisen tavoitteita. Ruoantuotanto on kriittisen tärkeä osa Suomen taloutta ja huoltovarmuutta. Jotta suomalainen ruoantuotanto turvataan pidemmällä aikavälillä, alan tulee muuttua samaan aikaan kun asenteet ja kuluttajien vaatimukset muuttuvat. Lihantuotannon kestävyys, mukaan lukien eläinten elinolot, on asia, johon on panostettava alan jatkuvuuden takaamiseksi. Sekä kansainvälinen sääntely että kuluttajien preferenssit ovat kiihtyvällä tahdilla muuttumassa kestävyyttä painottavaan suuntaan. Tulevaisuudessa esimerkiksi eläinten elinoloihin tullaan kiinnittämään paljon aiempaa enemmän huomiota, ja eläinten hyvät olot tulevat olemaan koko alan keskeinen kilpailuetu ja menestymisen edellytys.

Suomessa eläinten olot ovat kansainvälisesti vertailtuna hyvällä tasolla. Tästä huolimatta, niiden paraneminen tulee olemaan enenevässä määrin suomalaisen ruoantuotannon kilpailukykykysymys. Alan kehittyminen ja toimintaympäristön muutoksiin reagoiminen on välttämätöntä sekä alan itsensä, että Suomen talouden kannalta. Tuotantoeläimet ovat osa luontoa. Lajien, myös nykyisten tuotantoeläinten, elinympäristöjen ja olosuhteiden on oltava osa uskottavaa luonnon monimuotoisuusstrategiaa.

3.3 Luonnon tilan tavoitteet

Luonnon tilan tavoitteet eivät ole kaikilta osin kattavia. Niistä puuttuvat muun muassa eläintuotannossa käytettyjen lajien elinolojen ja -ympäristöjen, suojelun ja uhanalaistumiskehityksen tarkastelu.

Osiosta puuttuu myös metsien hakkuu- ja harvennustasojen tarkastelu. Maa- ja metsätalousministeriön rahoittamassa ensiharvennuskohteiden erillisselvityksessä löytyi runsaasti huomautettavaa.

3.4 Suojelu ja ennallistaminen

Kohdan 3.4 tavoitteet ovat selkeät, kunnianhimoiset ja kannatettavat. Kuten kohdassa Muut huomiot mainitsemme, tavoitteita on kuitenkin vaikea arvioida irrallaan niitä edistävästä toimenpiteistä.

3.5 Paineiden vähentäminen ja juurisyihin vaikuttaminen

Tässä osiossa olisi tärkeää määrittää tavoitteeksi luonnoksessa käsiteltyjen asioiden lisäksi metsäteollisuuden tuotannon jalostusasteen nostaminen. Metsäalan rakenteellisia muutoksia käsitelty kattavasti esimerkiksi seuraavassa raportissa: Berg-Andersson, Kulvik, Lintunen, Kunttu & Orfanidou 28.9.2022. FutureForest2040 – Suomen metsäalan rakenteelliset muutokset sekä markkina- ja työllisyysnäköymät vuoteen 2040. ETLA Raportti No 131. [Viitattu 11.11.2022] Saatavilla: <https://pub.etla.fi/ETLA-Raportit-Reports-131.pdf>

Muita huomioita luonnoksesta

Strategiassa on suurimmalta osin tuotu kattavasti esiin syyt luontokadon ja sen jatkuvan etenemisen taustalla. Strategiassa on myös kuvattu monipuolisesti luonnon monimuotoisuutta koskevia tavoitteita. Tavoitteet ovat kannatettavia ja täydellisesti toteutettuna todennäköisesti riittävän kunnianhimoisia.

Tavoitteista ei kuitenkaan ole hyötyä ilman niitä tehokkaasti edistäviä toimenpiteitä. Tuleva kansallinen luonnon monimuotoisuutta koskevan toimintaohjelma tulee siis määrittämään muutoin hyvin laaditun strategian onnistumisen. Siksi olisikin hyödyllisen lausuntopalautteen antamisen kannalta luontevampaa, jos strategia ja toimintaohjelma olisivat yksi kokonaisuus. Tavoitteita on vaikea arvioida tietämättä, miten niihin aiotaan käytännön tasolla pyrkiä.

Suomen Yrittäjät korostaa, että strategian jatkovalmistelussa erityistä huomiota tulee kiinnittää yritysvaikutusten arviointiin. Strategialla on suoria sekä epäsuoria vaikutuksia yrityksiin ja niiden toimintaedellytyksiin ja sitä kautta työpaikkoihin ja alueiden elinvoimaan. On tärkeää tunnistaa ja arvioida vaikutukset erilaisten yritysten toimintaan. Erityisen tärkeää on arvioida strategian vaikutuksia esimerkiksi metsä- ja energia-alan yritysten toimintaan eri puolilla maata.

Kunnioitavasti

Suomen Yrittäjät

Ohlsbom Roope
Ekonomisti